

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Stephen King
THE WIND THROUGH THE KEYHOLE

Copyright © 2012 by Stephen King
Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-931-8

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STEPHEN KING

VETAR KROZ KLJUČAONICU

Preveo Vladimir D. Nikolić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

*Za Robin Fert,
i družinu u izdavačkoj kući Marvel komiks.*

PREDGOVOR

Većina čitalaca koji drže ovu knjigu u rukama, avanture Rolanda i njegove družine – njegovog ka-teta – pratila je već godinama, neki među njima od samog početka. Drugi se – a nadam se da takvih ima mnogo, kako pridošlica tako i Stalnih čitalaca – mogu zapitati: *Mogu li da čitam i uživam u ovoj priči ako nisam pročitao ostale knjige iz serijala o Mračnoj kuli?* Moj odgovor je da, možete, ukoliko imate nekoliko stvari na umu.

Kao prvo, Srednji svet se nalazi pored našeg sveta, a između njih postoji mnogo preklapanja. Na pojedinim mestima između dva sveta postoje vrata, a katkad postoje i istanjena i porozna mesta, gde se dva sveta zapravo mešaju. Troje iz Rolandovog ka-teta – Edi, Suzana i Džejk – bili su, pojedinačno, izvučeni iz svojih tegobnih njujorških života i uvučeni u Rolandovu potragu u Srednjem svetu. Njihov četvrti saputnik, bambur po imenu Oj, zlatnooko je stvorenje rodom iz Srednjeg sveta. Srednji svet je veoma star i pretvara se u ruševinu ispunjenu čudovištima i nepouzdanom magijom.

Kao drugo, Roland Desčejn od Gileada je revolveraš – jedan iz nevelike skupine koja pokušava da održi red u sve neobuzdanijem i haotičnijem svetu. Ukoliko vam revolveraši iz Gileada deluju kao neobična kombinacija vitezova lualica i šerifa sa Divljeg zapada, nećete biti daleko od istine. Najveći deo njih, premda ne svi, vodi poreklo od loze starog Belog Kralja, poznatog pod imenom Artur Eld (rekoh vam da postoje preklapanja).

Kao treće, Roland je živeo pod užasnom kletvom. Revolveraš je ubio svoju majku, ženu koja je bila u ljubavnoj vezi – najvećma protiv sopstvene volje, a svakako protivno zdravom razumu – s tipom koga ćete

Stephen King

susresti na ovim stranicama. Iako je njena smrt predstavljala nesrećan slučaj, Roland smatra sebe odgovornim, a smrt nesrećne Gabrijele Desčejn proganja ga od poznog detinjstva. Ti događaji su u potpunosti opisani u ciklusu romana o Mračnoj kuli, ali, što se tiče naše svrhe ovde, mislim da je to sve što treba da znate.

Za dugogodišnje čitaoce, ovaj roman treba da nađe mesto na polici između knjiga *Čarobnjak i staklo* i *Vukovi Kale...* što je čini, pretpostavljam, *Mračnom kulom 4½*.

Što se mene tiče, oduševio sam se kad sam otkrio da moji stari prijatelji još uvek imaju štošta da kažu. Bio je neprocenljiv dar pronaći ih ponovo, godinama nakon što sam mislio da su njihove priče već odavno ispričane.

STIVEN KING

14. SEPTEMBAR 2011.

Studentres

I U danima nakon što su napustili Zelenu palatu koja, na kraju krajeva, ipak nije bila Oz – ali je sada predstavljala grobnicu neprijatnog tipa koga je Rolandov ka-tet znao pod imenom Tik-Tak – dečak Džejk je počeo da **luta** sve dalje i dalje od Rolanda, Edija i Suzane.

„Zar se ne brineš za njega?“, Suzana je upitala Rolanda. „Samog, tamo napred?“

„Oj je s njim“, reče Edi misleći na bambura, koji je prihvatio Džejka kao svog specijalnog prijatelja. „Gos'n Oj se sasvim fino slaže sa dobrim ljudima, ali ima usta puna oštrih zuba za one koji nisu tako dobri. Kao što je naš poznanik Gašer otkrio na vlastitu žalost.“

„Džejk takođe poseduje očev pištolj“, reče Roland. „I zna kako da ga koristi. Zna to veoma dobro. I neće napustiti Stazu Zraka.“ Obogaljenom desnom šakom je pokazao iznad glave. Nisko nebo je bilo uglavnom nepomično, izuzev linije oblaka koji su se postojano kretali ka jugoistoku. Prema Zemlji Gromova, ukoliko je poruka koju im je ostavio čovek koji se potpisivao inicijalima R. F. govorila istinu.

Prema Mračnoj kuli.

„Ali, zašto...“ Suzana je zaustila, ali su njena kolica u tom trenutku udarila u džombu na drumu. Okrenula se ka Ediju. „Vodi računa kuda me guraš, šećeru.“

„Izvini“, reče Edi. „Služba javnih radova se u poslednje vreme nije baš pretrgla od održavanja ove deonice puta. Mora da imaju problema sa smanjenjem budžeta.“

To nije bio put, ali *jeste* bio nekakav drum... ili je to bar bio nekada davno: dve brazde sa pokojom usputnom trošnom stračarom, koja je označavala pravac. Ranije u toku jutra prošli su pored napuštene radnje sa jedva čitljivim znakom: TUKOVA PRODAVNICA MEŠOVITE ROBE. Pretražili su je u potrazi za zalihama – Džejk i Oj su tada još uvek bili s njima – i nisu pronašli ništa sem prašine, prastare paučine i skeleta

nečega što je nekad možda bio golemi rakun, omaleni pas ili bambur. Oj je užurbano onjušio kosti, a zatim se pomokrio na njih, pre nego što je izašao iz prodavnice i seo nasred starog drumca, obavivši se repom oko tela. Gledao je u pravcu iz koga su došli i njušio vazduh.

Roland je već nekoliko puta video kako to bambur čini u poslednje vreme i, premda ništa nije rekao ostalima, razmišljao je o tome. Neko ih prati, možda? Nije uistinu verovao u to, ali je bamburov položaj tela – uzdignuta njuška, načuljene uši, sklupčan rep – prizivao neko staro sećanje koga nije mogao da se priseti.

„Zašto Džejk želi da bude sam?“, upita Suzana.

„Zabrinjava li te to, Suzana od Njujorka?“, upita Roland.

„Da, Rolande od Gileada, *zabrinjava* me.“ Nasmešila se dovoljno ljubavno, ali joj je u očima ponovo zaiskrila stara zlokobna varnica. To je bio njen deo koji je predstavljao Detu Voker, dokonao je Roland. Deo koji nikada neće u potpunosti nestati, ali mu zbog toga nimalo nije bilo žao. Bez te čudne žene koja je nekad bila, i dalje zakopane u njenom srcu poput krhotine leda, Suzana bi bila samo obična zgodna crnkinja bez nogu ispod kolena. Sa Detom u sebi, bila je osoba na koju se moralo računati. Opasna osoba. Revolveraš.

„Mnogo toga mu se vrzma po mislima“, tiho reče Edi. „Svašta je preturio preko glave. Ne vraća se svaki klinac iz mrtvih. A, kao što Roland kaže – ako neko pokuša da ga napadne, i te kako će zažaliti zbog toga.“ Prestao je da gura invalidska kolica, nadlanicom obrisao znoj sa čela i pogledao u Rolanda. „*Ima* li uopšte ikoga u ovom predgrađu pustoline, Rolande? Ili su svi krenuli dalje?“

„Oh, ima ih nekoliko, pretpostavljam.“

Nije pretpostavljao, znao je; nekoliko puta su ih posmatrali dok su putovali duž Staze Zraka. Jedanput je to bila uplašena žena sa dvoje dece u naručju i bebom u nosiljci okačenoj oko vrata. Jednom stari zemljoradnik, polumutić sa pipkom koji mu je visio sa kraja usana i trzao se. Edi i Suzana nisu videli nikoga od tih ljudi, niti su osetili ostale za koje je Roland bio siguran da su posmatrali njihovo napredovanje iz bezbednosti šuma i visoke trave. Edi i Suzana su imali još dosta toga da nauče.

Međutim, činilo se kao da su naučili bar deo onoga što su morali, zato što je Edi sada upitao: „Jesu li to oni čije prisustvo Oj njuši iza nas?“

„Ne znam.“ Rolandu je palo na pamet da doda kako je siguran da se nešto sasvim drugo mota po Ojevom neobičnom malom bamburskom umu, ali je ipak odlučio da to ne učini. Revolveraš je proveo mnogo godina bez ka-teta, a zadržavanje mišljenja za sebe prešlo mu je u naviku. Naviku koje će morati da se oslobodi, ukoliko želi da *tet* ostane snažan. Ali ne danas, ne ovog jutra.

„Nastavimo“, rekao je. „Siguran sam da ćemo zateći Džejka kako nas čeka malo dalje niz drum.“

2 Dva sata kasnije, tik pre podneva, popeli su se na uzvišicu i zastali, gledajući nadole u široku i sporu reku, sivu kao kositar ispod oblačnog neba. Na severozapadnoj obali – njihovoj strani – stajala je građevina slična ambaru, ofarbana u toliko drečavu zelenu boju da se činilo kao da vrišti u tmurnom danu. Ulaz je štrčao iznad vode, na šipovima ofarbanim u sličnu nijansu zelene boje. Veliki splav, dimenzija trideset puta trideset metara, ofarban u naizmenične crvene i žute štrafte, debelom užadi bio je privezan za dva šipa. U njegovom središtu štrčao je visoki drveni stub nalik jarbolu, ali se nigde nije videlo jedro. Ispred tog stuba je stajalo nekoliko stolica od pletenog pruća, okrenutih ka obali na njihovoj strani. U jednoj je sedeo Džejk. Pored njega se nalazio starac sa ogromnim slamnatim šeširom, odeven u vrećaste zelene čakšire i čizme. Na gornjem delu tela je nosio tanak beli komad odeće – vrstu košulje o kojoj je Roland mislio kao o slinkumu. Činilo se kao da Džejk i starac jedu bogato nadevene *popkine*. Rolandu je pošla vodica na usta kada ih je ugledao.

Oj je stajao nešto dalje od njih, na ivici splava oslikanog poput cirkuske šatre, zadubljeno gledajući nadole u vlastiti odraz na površini vode. Ili možda u odraz čeličnog kabla koji mu je prolazio iznad glave, premošćujući reku.

„Je li ovo reka Vaj?“, Suzana upita Rolanda.

„Jesje.“

Edi se nacerio. „Ti kažeš Vaj, a ja kažem zašto da ne?“* Podigao je ruku iznad glave i mahnuo. „Džejk! Hej, Džejk! Oj!“

---

* Nprevodiva igra rečima autora; na engleskom jeziku, ime reke Vaj (Whye) izgovara se slično kao reč *zašto* (why). (Prim. prev.)

Stephen King

Džejk mu je uzvratio mahanjem, a iako su reka i splav ukotvljen na njenoj obali bili udaljeni više od četvrt milje, njihove oči su bile podjednako oštre i videli su belilo dečakovih zuba kada im se nasmešio.

Suzana je sklopila dlanove oko usta. „Oj! Oj! K meni, šećeru! Dođi da vidiš svoju mamicu!“

Ispuštajući piskutave kevtaje, koji su bili nešto najbliže što lavežu što je mogao da postigne, Oj je pojurio preko splava, nestao s vidika u ambarolikoj građevini, a potom se nanovo pojavio na drugoj strani. Jurcao je niza stazu, ušiju priljubljenih uz lobanju i bleštavih očiju uokvirenim zlatnim prstenovima.

„Uspori malo, šećeru, strefice te srčka!“ povika Suzana, smejući se.

Činilo se kao da je Oj njene reči shvatio kao naređenje da ubrza. Za manje od dva minuta je stigao do Suzaninih kolica, skočio joj u krilo, a zatim ponovo skočio na zemlju i razdragano ih pogledao. „Olan! Ed! Suz!“

„Zdravo da si, ser Trokene“, reče Roland, upotrebivši drevnu reč za bambure, koju je prvi put čuo u knjizi koju mu je majka čitala: *Troken i zmaj*.

Oj je podigao nogu, pomokrio se na travu, a zatim se ponovo okrenuo ka pravcu iz kojeg su došli, njušeći vazduh, pogleda usredsređenog na horizont.

„Zašto to radi, Rolande?“ upita Edi.

„Ne znam.“ Ali skoro da je znao. Da li je u pitanju bile neka stara priča, ne *Troken i zmaj*, već neka slična njoj? Mislio je da je tako. Na trenutak je pomislio na zelene oči, oprezne u mraku, a niz kičmu mu prodoše žmarci jeze – ne iz straha (premda je to mogao da bude deo toga), već od prisećanja. Onda su žmarci nestali.

Biće vode, ako takva bude božja volja, pomislio je i shvatio da je to naglas izgovorio tek kada ga je Edi upitao: „Šta si rekao?“

„Nije bitno“, reče Roland. „Probessedimo malčice sa Džejkovim novim prijateljem, hoćemo li? Možda ima koji *popkin* viška.“

Edi, umoran od žilavog sušenog mesa koje su zvali revolveraškim bunitosima, smesta se razvedrio. „Dovraga, hajmo“, reče i pogleda u zamišljeni ručni sat na preplanulom ručnom zglobu. „Bogo moj, vidim da je pravo vreme za klopanje.“

„Začepi i guraj, šećeru“, reče Suzana.

Edi je začepio i pogurao kolica.

3 Starac je sedeo kada su ušli u kućicu za čamce, a kada su izašli iz nje na rečnoj strani, stajao je. Ugledao je revolvere koje su nosili Roland i Edi – velike pucaljke sa drškama od sandalovine – a oči mu se razrogačiše. Spustio se na jedno koleno. Dan je bio miran, a Roland je čuo kako starčeve kosti škripe.

„Zdravo da si, revolverašu“, rekao je starac i prislonio šaku naduvenu od artritisa na čelo. „Pozdravljam te.“

„Ustani, prijatelju“, reče Roland, nadajući se da starac *jest*e prijatelj – činilo se da Džek tako misli, a revolveraš je naučio da veruje dečakovim instinktima. Da ne spominje bamburove. „Ustani, hajde.“

Skeledžija je imao problema da ustane, pa je Edi zakoračio na palubu i ponudio mu ruku.

„Fala ti, sinko, fala. Jesi li i ti revolveraš, ili tek šegrt?“

Edi pogleda u Rolanda. Rolandovo lice je bilo bezizražajno, pa je Edi ponovo pogledao u starca, slegnuo ramenima i nakezio se. „Pomalo i jedno i drugo, rekao bih. Ja sam Edi Din, iz Njujorka. Ovo je moja žena, Suzana. A ovo je Roland Desčejn. Iz Gileada.“

Starčeve oči se razrogačiše. „Gilead, kažeš? Zboriš li tako?“

„Gilead, kakav nekada bejaše“, složi se Roland i oseti kako mu se neuobičajena tuga podiže iz srca. Vreme je lice na vodi i, poput velike reke ispred njih, neprestano teče.

„Hodite na palubu, onda. I dobro došli. Ovaj mladić i ja smo se brzo sprijateljili, nego šta.“ Oj je stupio na veliki splav, a starac se sagnuo da pomazi bambura po podignutoj glavi. „I mi smo prijatelji, zar ne, momče? Sećaš li se mog imena?“

„Biks!“, smesta reče Oj, a zatim se ponovo okrenu ka severozapadu, podižući gubicu. Njegove oči uokvirene zlatnim prstenovima su zaneseno gledale ka pokretnim stubovima oblaka koji su označavali Stazu Zraka.

4 „Oćete li obedovati?“, upita ih Biks. „Hrana koju imam nije bogzna šta, ali ono što imam, drage volje ću podeliti s vama.“

„Da, i neka ti je hvala“, reče Suzana. Pogledala je u kabl iznad njih, koji je dijagonalno prelazio preko reke. „Ovo je dereglija, zar ne?“

Stephen King

„Jah“, reče Džejk. „Biks mi je rekao da na drugoj strani reke žive ljudi. Ne blizu, ali nisu ni daleko, takođe. Misli da su u pitanju zemljoradnici koji uzgajaju pirinač, ali oni ne dolaze baš često ovamo.“

Biks je sišao sa palube velikog splava i ušao u kućicu za čamce. Edi je sačekao sve dok nije čuo kako starac pretura unutra, a onda se sagnuo i tiho upitao Džejka: „Je li on u redu?“

„Super je“, odgovori mu Džejk. „Ionako idemo u tom pravcu, a on je srećan što može nekoga da preveze preko reke. Kaže da su prošle godine otkako je video poslednje putnike.“

„Kladim se da jesu“, složi se Edi.

Biks se pojavio noseći košaru od pletenog pruća, koju je Roland prihvatio – u suprotnom, starac bi se možda preturio i pao u vodu. Ubrzo su svi sedeli u stolicama od pletenog pruća i žvakali *popkine* napravljene od nekakve ružičaste ribe. Meso je bilo začinjeno i izvanredno ukusno.

„Jedite kol'ko vam volja“, reče Biks. „Reka je puna babica, a većina je dobra za jelo. Mutiće bacam natrag u vodu. Nekada davno imali smo naređenja da iskvarene ribe bacamo na obalu da se ne bi razmnožavale, i ja sam neko vreme to i činio, ali sada...“ Slegnuo je ramenima. „Živi i pusti druge da žive, govorim. Kao neko ko je živio prilično dugo, osećam se kao da *moгу* to da kažem.“

„Koliko si star, Bikse?“, upita ga Džejk.

„Napunio sam stotinu dvadeset leta pre prilično mnogo vremena, ali otad sam izgubio račun, vala jesam. Vreme je prekraćeno na ovoj strani vrata, razumete.“

Na ovoj strani vrata. Sećanje na neku staru priču ponovo se uskomeshalo u dubini Rolandovog uma, a potom iščezlo.

„Pratite li to?“ Starac je pokazao rukom na pokretnu traku oblaka na nebu.

„Pratimo.“

„Sve do Kale, ili još dalje?“

„Još dalje.“

„Do velike tmine?“ Biks je istovremeno delovao zabrinuto i fascinirano tom idejom.

„Idemo svojim putem“, odgovori Roland. „Koliko cenu zahtevaš da nas prevezeš preko reke, sai skeledžijo?“

Biks se nasmeja. Smeh mu je zvučao napuklo i veselo. „Novac ne vredi pišljiva boba ako nemaš na šta da ga potrošiš, vi nemate nikak'ih životinja, a jasno je kô dan da imam više hrane od vas. A uvek možete da potegnete te pištolje i prisilite me da vas prevezem preko.“

„Nikad“, reče Suzana, izgledajući šokirano njegovim rečima.

„Znam to“, reče Biks, odmahnuvši rukom. „Kopci bi mogli to da urade – a zatim bi baška spalili moju skelu nakon što bi se našli na drugoj obali – ali istinski revolveraši, nikad. Ni revolverašice, takođe, pretpostavljam. Ne delujete mi naoružani, gospojce, al' kada su u pitanju žene, čovek nikad ne zna.“

Suzana se bledo nasmešila na njegove reči i oćutala.

Biks se okrenuo ka Rolandu. „Dolazite iz Luda, rekô bih. Čuo sam za Lud i kako se stvari sada tamo odvijaju. Nekada bejaše to čudesan grad, nego šta. Rušio se i postajao čudan kada sam ja znao za njega, ali je i dalje bio čudesan.“

Njih četvoro razmeniše pogled koji je bio *an-tet*, ta neobična telepacija koju su delili. Bio je to pogled koji je takođe bio mračan od *blama*, stare reči iz Srednjeg sveta koja može da označava stid, ali takođe i tugu.

„Šta?“, upita Biks. „Šta sam rekô? Ako sam od vas zatražio nešto što ne želite da date, u tom slučaju ištem od vas oproštaj.“

„Taman posla“, reče Roland, „ali Lud...“

„Lud je prašina na vetru“, reče Suzana.

„Pa“, reče Edi, „ne baš prašina, tačno.“

„Pepeo“, reče Džejk. „Od one vrste koja svetli u mraku.“

Biks je razmislio o tome, a onda sporo klimnuo glavom. „Ipak bih želeo da čujem vašu priču, ili barem onoliki deo koliko možete da mi ispričate za sat vremena. Toliko traje prelazak preko reke.“

5 Biks se narogušio kada su se ponudili da mu pomognu sa pripremanjem. To je moj posao, rekao je, i još uvek mogu da ga obavljam – samo ne toliko brzo kao nekad, kada su na obe strane reke postojale farme i šaćica malih trgovačkih postaja.

U svakom slučaju, nije bilo mnogo posla. Biks je iz kućice za čamce doneo hoklicu i veliki ključ od gvozdendrveta sa prstenom na jednom kraju, popeo se na hoklicu kako bi ključ zakačio na vrh stuba, a zatim

zakačio prsten za čeličnu sajlu. Odneo je hoklicu natrag u kućicu za čamce i vratio se sa golemom metalnom kurlblom u obliku slova Z. Nju je donekle svečano položio na drveno kućište na udaljenom kraju skele.

„Neka niko od vas ne obori ovo u vodu, il' se nikad neću vratiti kući“, rekao je.

Roland je čučnuo kako bi proučio kurlblu neobičnog oblika. Mahnuo je rukom Ediju i Džejku, koji mu se pridružiše. Pokazao je na reči ispučene na dugom delu slova Z. „Piše li ovde ono što mislim da piše?“

„Aha“, odgovori Edi. „Nort central pozitroniks. Naši stari pajtaši.“

„Kada si to nabavio, Bikse?“, upita Suzana.

„Pre devedeset godina, ili možda i više, ako bih morô da nagađam. Tamo postoji podzemno mesto.“ Neodređeno je pokazao rukom u pravcu Zelene palate. „Prostire se kilometrima ispod zemlje i prepuno je stvari koje su pripadale Starom narodu, savršeno očuvanih. Čudnovata muzika se i dalje čuje iznad glave, muzika kak'u nikad niste čuli. Pomućuje vam razmišljanje, kao. Tamo ne smete da ostanete predugo, ili vam se na koži pojave plikovi i povraćate, a zubi počnu da vam ispadaju. Jedared sam otišô tamo. Nikad više. Neko vreme sam mislio da ću umreti.“

„Jesi li izgubio kosu jednako kao i kljove?“, upita ga Edi.

Biks je delovao iznenađeno, a zatim je klimnuo glavom. „Jesje, nešto malo, ali je ponovo izrasla. To mesto je *mirno*, znate.“

Edi je trenutak-dva razmišljao o njegovim rečima. Naravno da je mirno, u pitanju je beživotan predmet. Onda je shvatio da je starac rekao da je to mesto od *čelika*.*

„Jeste li spremni?“, upita Biks. Oči su mu bleštale bezmalo kao Ojeve. „Da krećem?“

Edi mu je odsečno salutirao. „Spremni, kapetane. Polazimo na plovidbu ka ostrvu sa blagom, jah, nego šta.“

„Dođi i pomози mi sa ovim konopcima, Rolande od Gileada!“

Roland tako i učini, i to rado.

---

* Nprevodiva igra rečima autora; na engleskom jeziku, reč *mirno* (still) i *čelik* (steel) slično se izgovaraju. (Prim. prev.)

6 Skela se polako kretala duž dijagonalno postavljene čelične sajle, nošena sporom rečnom maticom. Ribe su iskakale iz vode svuda oko splava dok su članovi Rolandovog ka-teta naizmenično pričali starcu o gradu po imenu Lud i onome šta im se tamo desilo. Oj je izvesno vreme zainteresovano posmatrao ribe, šapa čvrsto ukopanih na prednjoj ivici dereglje. Onda je ponovo seo i okrenuo se natrag prema pravcu iz kojeg su došli, uzdignute njuške.

Biks je zabrundao kada su mu ispričali kako su ostavili grad osuđen na propast. „Blejn Jednošinac, kažete. Sećam se. Pošandrcali voz. Postojao je još jedan, takođe, iako ne mogu da se prisetim kako se zvao...“

„Patriša“, reče Suzana.

„Jašta, tako je. Imala je predivne staklene strane. I kažete da su svi u gradu sada mrtvi?“

„Svi su pomrli“, reče Džejk.

Biks je pognuo glavu. „Tužno.“

„Jeste“, reče Suzana, uhvativši ga za šaku i nakratko je stegnuvši. „Srednji svet je tužno mesto, premda ume da bude i izuzetno lepo.“

Sada su stigli do sredine reke, a lagani povetarac, iznenađujuće topao, promrsio im je kosu. Skinuli su debelu odeću i opušteno sedeli u putničkim stolicama od pletenog pruća, postavljenim tako da gledaju na sve strane, po svojoj prilici radi pogleda na okolinu prilikom prelaska. Krupna riba – verovatno jedna od vrste koja im je napunila trbuh za vreme klopavanja – naskočila je na splav i ležala tamo, praćakajući se ispod Ojevih nogu. Iako je bambur obično predstavljao smrt za sva sitna stvorenja s kojima bi ukrstio put, činilo se kao da je uopšte ne primećuje. Roland ju je šutnuo natrag u vodu.

„Vaš troken zna da se sprema oluja“, primeti Biks. Gledao je u Rolanda. „Bolje da obratite pažnju, zar ne?“

Na trenutak, Roland je ostao bez teksta. Jasno sećanje mu se izdiglo iz zadnjeg dela uma u prednji, sećanje na jednu od desetak ručno obojenih drvoreznih ilustracija u staroj i mnogovoljenoj knjizi. Slika šest bambura koji sede oko palog debla u šumi ispod polumeseca na nebu, svi sa podignutom njuškom. Tu knjigu, *Magične priče o Eldu*, voleo je više od svih ostalih kada je bio dečaćić i slušao kako mu majka čita u njegovoj spavaćoj sobi u visokom tornju, dok je jesenji vetar napolju pevao svoju

usamljenu pesmu, dozivajući zimu. Priča koja je pratila sliku zvala se „Vetar kroz ključaonicu“, a bila je istovremeno užasna i predivna.

„Tako mi svih bogova na brdu“, reče Roland i udari se korenom troprste desne šake po čelu. „Trebalo je smesta da znam. Ako ni zbog čega drugog, onda barem zbog toga koliko je toplo postalo poslednjih nekoliko dana.“

„Oćeš da kažeš da nisi znao?“, upita Biks. „Ti, iz Unutrašnjeg sveta?“ Zacoktao je jezikom.

„Rolande?“, upita Suzana. „Šta se dešava?“

Roland ju je ignorisao. Pogledao je najpre u Biksa, a zatim u Oja, pa zatim ponovo u Biksa. „Dolazi studentres.“

Biks klimnu glavom. „Jesje. Troken to oseća, a trokeni nikada ne greše u vezi sa studentresom. Pored toga što pomalo govore, to je njihov harismat.“

„Harismat?“, upita Edi.

„Hoće da kaže da je to njihov talenat“, reče Roland. „Bikse, znaš li da li na drugoj strani reke postoji neko mesto gde bismo mogli da se sklonimo i sačekamo da prođe?“

„Igrom slučaja, znam.“ Starac je rukom pokazao na pošumljene brežuljke, koji su se blago spuštali prema udaljenoj obali reke Vaj, gde su ih čekali drugo pristanište i druga kućica za čamce, neofarbana i kudikamo neuglednija od prve. „Na drugoj strani pronaći ćete putić koji je nekada bio drum. Prati Stazu Zraka.“

„Svakako da prati“, reče Džejk. „Sve stvari služe Zraku.“

„Pravo zboriš, mladiću, pravo zboriš. U čemu računate razdaljinu, točkovima ili miljama?“

„Svejedno“, reče Edi, „mada su, za većinu nas, milje bolje.“

„U redu, ondak. Sledite staru džadu za Kalu osam milja... možda devet... i naići ćete na napušteno selo. Najveći broj građevina je napravljen od drveta i neće vam koristiti, ali je seoska sala za javne skupove sazidana od čvrstog kamena. Tamo će vam biti dobro. Bio sam unutra, i tamo postoji predivan veliki kamin. Želećete da proverite odžak, dabome, pošto ćete želeti da ima dobar cug tokom nekoliko dana koje ćete morati da presedite unutra. Što se tiče drveta za potpalu, možete da upotrebite ostatke okolnih kuća.“

„Šta je taj studentres?“, upita Suzana. „Neka vrsta oluje?“